

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็นตอน ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับภาวะหนี้สิน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านต่าง ๆ ของภาวะหนี้สิน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการช่วยเหลือ แบ่งเบาหรือปลดปล่อยภาวะหนี้สิน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ นั้นหมายถึงข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดภาคอีสานตอนบน จากผลการสุ่มตัวอย่างได้ 5 จังหวัดคือ จังหวัดหนองคาย จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดนครพนม และจังหวัดมหาสารคาม รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 600 คน ปรากฏว่าสามารถจำแนกออกตาม เพศ สังกัด อายุ วุฒิการศึกษา ระดับ ลักษณะงานที่ทำ เงินเดือน รายได้อื่น สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร อาชีพคู่สมรส รายได้คู่สมรส อาชुरาชการ การมีหนี้สิน แหล่งของหนี้สินและภาวะหนี้สินได้ตั้งรายละเอียดในตารางตามลำดับต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงเพศของข้าราชการครู

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	353	58.8
หญิง	247	41.2
รวม	600	100

จากตารางแสดงเพศของข้าราชการครูพบว่า มีข้าราชการครูจำนวนทั้งหมด 600 คน แยกเป็นเพศชายจำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และเป็นเพศหญิงจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

ตารางที่ 2 แสดงสังกัดของข้าราชการครู

สังกัด (จังหวัด)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ร้อยเอ็ด	120	20.0
ขอนแก่น	120	20.0
นครพนม	120	20.0
มหาสารคาม	120	20.0
หนองคาย	120	20.0
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงสังกัดของข้าราชการ พบว่าในจำนวนข้าราชการ 600 คน แยกตามสังกัด 5 จังหวัดคือ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครพนม จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดหนองคาย ได้จังหวัดละ 120 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนทั้งหมด

ตารางที่ 3 แสดงอายุของข้าราชการ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 - 25	5	00.8
26 - 30	56	09.3
31 - 35	195	32.5
36 - 40	165	27.5
41 - 45	70	11.7
46 - 50	54	09.0
51 - 55	31	09.0
56 - 60	24	04.0
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงอายุของข้าราชการ พบว่าข้าราชการที่มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี มีมากที่สุดจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 36 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.5 และช่วงอายุระหว่าง 20 - 25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 00.8

ตารางที่ 4 แสดงวุฒิการศึกษาของข้าราชการครู

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	187	31.2
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	410	68.3
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	3	00.5
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงวุฒิการศึกษาของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวน 410 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 และปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 00.5

ตารางที่ 5 แสดงระดับของข้าราชการครู

ระดับ (ซี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	2	00.3
2	5	00.8
3	47	07.8
4	151	25.2
5	168	28.0
6	188	31.3
7	38	06.3
ไม่ตอบ	1	00.2
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงระดับของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูระดับ 6 มีมากที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมาคือ ระดับ 5 มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 ระดับ 1 น้อยที่สุดคือ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 00.3 และไม่ตอบ 1 คน

ตารางที่ 6 แสดงลักษณะงานที่ทำของข้าราชการครู

ลักษณะงานที่ทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ครูผู้สอน	515	85.8
ผู้บริหาร	85	14.2
รวม	600	100.0

จากตาราง แสดงลักษณะงานที่ทำของข้าราชการครู พบว่าครูสายผู้สอนจำนวน 515 คน คิดเป็นร้อยละ 85.8 และสายผู้บริหารจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2

ตารางที่ 7 แสดงเงินเดือนของข้าราชการครู

เงินเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2,500 - 5,000	2	00.3
5,001 - 7,500	169	28.2
7,501 - 10,000	214	35.7
10,001 - 12,500	118	19.7
12,501 - 15,000	63	10.5
15,001 - 17,500	18	3.0
17,001 - 20,000	3	0.5
ไม่ตอบ	13	2.2
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงเงินเดือนของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูที่มีเงินเดือนระหว่าง 7,501 - 10,000 บาท มีมากที่สุดจำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 รองลงมาคือ ช่วงเงินเดือน 5,001 - 7,500 บาท จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 และข้าราชการครูที่มีเงินเดือนระหว่าง 17,001 - 20,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ตารางที่ 8 แสดงรายได้อื่นนอกจากเงินเดือนของข้าราชการครู

เงินเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	439	73.2
1 - 3,000	77	12.8
3,001 - 6,000	20	03.3
6,001 - 9,000	16	02.7
9,001 - 12,000	14	02.3
12,001 - 15,000	7	01.2
15,001 ขึ้นไป	3	00.5
ไม่ตอบ	24	04.0
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงถึงรายได้อื่นนอกจากเงินเดือนของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูไม่มีรายได้อื่นมากที่สุดคือ 439 คน คิดเป็นร้อยละ 73.2 รองลงมาคือ มีรายได้อื่นระหว่าง 1 - 3,000 บาท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 มีรายได้ตั้งแต่ 15,001 บาทขึ้นไป มีน้อยที่สุดคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และไม่ตอบแบบสอบถามมี 24 คน

ตารางที่ 9 แสดงสถานการณ์ภาพการสมัครของข้าราชการครู

สถานการณ์ภาพการสมัคร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมัคร	522	87.0
โสด	55	9.2
หย่า	13	2.2
หม้าย	10	1.7
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงสถานการณ์ภาพการสมัครของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูที่สมัครมีมากที่สุด 522 คน คิดเป็นร้อยละ 87.0 รองลงมาคือ โสดมีจำนวน 55 คน ร้อยละ 9.2 หย่า 13 คน ร้อยละ 2.2 และข้าราชการครูที่เป็นหม้ายมีน้อยที่สุดคือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนบุตรของข้าราชการครู

จำนวนบุตร (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีบุตร	24	04.0
1 - 2	335	55.8
3 - 4	165	27.5
5 - 6	18	03.0
ไม่เกี่ยวข้อง	55	09.2
ไม่ตอบ	3	00.5
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงจำนวนบุตรของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูที่มีบุตร 1 - 2 คน มีจำนวนมากที่สุดคือ 335 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคือ มีบุตร 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 น้อยที่สุดคือ มีบุตร 5 - 6 คน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 และไม่เกี่ยวข้องและไม่ตอบอีก 58 คน

ตารางที่ 11 แสดงอาชีพคู่สมรสของข้าราชการครู

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการครู	219	36.5
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	142	23.7
การเกษตร (ทำนา, ทำไร่, ทำสวน, เลี้ยงสัตว์)	54	9.0
ธุรกิจส่วนตัว (ค้าขาย, เสริมสวย, ตัดเสื้อผ้า)	27	4.5
อื่น ๆ	80	13.3
ไม่เกี่ยวข้อง	78	13.0
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงอาชีพคู่สมรสของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูที่มีคู่สมรสเป็นข้าราชการครูเหมือนกันมีมากที่สุดจำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาคืออาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้านจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 และน้อยที่สุดคือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว 27 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

ตารางที่ 12 แสดงรายได้คู่สมรสของข้าราชการครู

รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	139	23.2
1 - 3,000	57	09.5
3,001 - 6,000	56	09.3
6,001 - 9,000	137	22.8
9,001 - 12,000	87	14.5
12,001 - 15,000	31	05.2
15,001 - 18,000	8	01.3
18,001 - 21,000	6	01.0
21,001 ขึ้นไป	1	00.2
ไม่เกษาของ	78	13.0
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงรายได้คู่สมรสของข้าราชการครู พบว่าคู่สมรสของข้าราชการครูที่ไม่มีรายได้อาจมีจำนวนมากที่สุดคือ 139 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 รองลงมาคือมีรายได้ระหว่าง 6,001 - 9,000 บาท มีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และมีรายได้ตั้งแต่ 21,001 บาทขึ้นไป มีน้อยที่สุด 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 เท่านั้น

ตารางที่ 13 แสดงอายุราชการของข้าราชการครู

อายุราชการ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 5	48	08.0
6 - 10	93	15.5
11 - 15	233	38.8
16 - 20	92	15.3
21 - 25	67	11.2
26 - 30	30	05.0
31 - 35	18	03.0
36 - 40	18	03.0
ไม่ตอบ	1	00.2
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงอายุราชการของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูที่มีอายุราชการระหว่าง 11 - 15 ปี มีจำนวนมากที่สุดคือ 233 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาคือ มีอายุราชการระหว่าง 6 - 10 ปี มีจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และอายุราชการ 31 - 35 ปี กับ 36 - 40 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือช่วงละ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 03.0 ส่วนไม่ตอบ 1 คน

ตารางที่ 14 แสดงภาวะหนี้สินของข้าราชการครู

ภาวะหนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีหนี้สิน	44	7.3
มีหนี้สิน	556	92.7
รวม	600	100.0

จากตารางแสดงภาวะหนี้สินของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูที่มีภาวะหนี้สิน มีจำนวน 556 คน คิดเป็นร้อยละ 92.7 และไม่มีภาวะหนี้สินจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

ตารางที่ 15 แสดงแหล่งของภาวะหนี้สินของข้าราชการครู

แหล่งของภาวะหนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สหกรณ์ออมทรัพย์ครู	475	79.2
ธนาคารต่าง ๆ	226	37.7
พ่อค้านายทุน	114	19.0
ญาติพี่น้อง	89	14.8
ธ.ก.ส.	42	7.0
อื่น ๆ	17	2.8

จากตารางแสดงแหล่งของภาวะหนี้สินของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมากที่สุดคือ 475 คน คิดเป็นร้อยละ 79.2 รองลงมาคือ กู้จากธนาคารต่าง ๆ จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 และน้อยที่สุดคือ อื่น ๆ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนภาวะหนี้สินของข้าราชการครู

ภาวะหนี้สิน	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	1 - 100,000	185	33.3
ปานกลาง	100,001 - 250,000	213	38.3
มาก	250,001 ขึ้นไป	158	28.4
รวม	1 - 1,000,000	556	100.0

จากตารางแสดงจำนวนภาวะหนี้สินของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูที่มีภาวะหนี้สินระดับน้อยคือ 1 - 100,000 บาท มีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีภาวะหนี้สินระดับปานกลางคือ 100,001 - 250,000 บาท มีจำนวน 213 คน ร้อยละ 38.3 และมีภาวะหนี้สินตั้งแต่ 250,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4

2. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับภาวะหนี้สิน

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้สิน อันแบ่งเป็น 3 ระดับคือ น้อย (1 - 100,000 บาท) ปานกลาง (100,001 - 250,000 บาท) มาก (250,001 บาทขึ้นไป) โดยใช้เกณฑ์เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 และ 66

หรือเปอร์เซ็นต์ที่ใกล้เคียงกันเป็นการแบ่ง กับลักษณะของประชากรกลุ่มตัวอย่างอันได้แก่ เพศ สังกัด อายุ วุฒิการศึกษา ระดับ ลักษณะงานที่ทำ เงินเดือน รายได้อื่น สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร อาชีพ คู่สมรส รายได้คู่สมรส และอายุราชการ ซึ่งผู้ศึกษา จะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับภาวะหนี้สิน

สังกัด	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ชาย	32.4 (106)	39.4 (129)	28.1 (92)	58.8 (327)
หญิง	34.5 (79)	36.7 (84)	28.8 (66)	41.2 (229)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่เป็นหญิงมีภาวะหนี้สินจำนวนมากคิดเป็นร้อยละ 28.8 เทียบกับข้าราชการครูที่เป็นชายมีภาวะหนี้สินจำนวนมากร้อยละ 28.1 มีความแตกต่างกัน 0.7% แต่ถ้าพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว ข้าราชการครูที่เป็นชายจะมีภาวะหนี้สินมากกว่าข้าราชการครูที่เป็นหญิง

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดกับภาวะหนี้สิน

สังกัด	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ร้อยเอ็ด	28.1 (32)	42.1 (48)	29.8 (34)	20.5 (114)
ขอนแก่น	31.3 (35)	37.5 (42)	31.3 (35)	20.1 (112)
นครพนม	37.8 (42)	36.0 (40)	26.1 (29)	20.0 (111)
มหาสารคาม	33.6 (38)	34.5 (39)	31.9 (36)	20.3 (113)
หนองคาย	35.8 (38)	41.5 (44)	22.6 (24)	19.1 (106)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสังกัดกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่สังกัดจังหวัดมหาสารคามมีอัตราการเป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดคือร้อยละ 31.9 รองลงมาคือจังหวัดขอนแก่นร้อยละ 31.3 และน้อยที่สุดคือ จังหวัดหนองคายร้อยละ 22.6 เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมแล้ว จังหวัดร้อยเอ็ดมีอัตราการเป็นหนี้สูงสุดคือร้อยละ 20.5 และจังหวัดหนองคายมีอัตราการเป็นหนี้ต่ำสุดคือร้อยละ 19.1

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับสภาวะหนี้สิน

อายุ (ปี)	สภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
20 - 25	100.0 (2)	0	0	0.4 (2)
26 - 30	61.5 (32)	30.8 (16)	9.7 (4)	9.4 (52)
31 - 35	30.9 (56)	44.2 (80)	24.9 (45)	32.6 (181)
36 - 40	31.4 (49)	36.5 (57)	32.1 (50)	28.1 (156)
41 - 45	26.6 (17)	28.1 (18)	45.3 (29)	11.5 (64)
46 - 50	30.6 (15)	32.7 (16)	36.7 (18)	8.8 (49)
51 - 55	33.3 (10)	43.3 (13)	23.3 (7)	5.4 (30)
56 - 60	18.2 (4)	59.1 (13)	22.7 (5)	4.0 (22)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับสภาวะหนี้สิน พบว่าช่วงอายุระหว่าง 41-45 ปี มีอัตราการเป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดคือร้อยละ 45.3 และช่วงอายุ 20-25 ปี ปรากฏว่าไม่มีหนี้จำนวนมากเลย แต่เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า อัตราการครองช่วงอายุระหว่าง 31-35 ปี มีสภาวะหนี้สินมากที่สุดคือร้อยละ 32.6 รองลงมาคือ อัตราการครองที่มีช่วงอายุระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.1 และต่ำสุดคือ ช่วงอายุ 20-25 ปี ร้อยละ 0.4

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับภาวะหนี้สิน

วุฒิการศึกษา	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี/เทียบเท่า	27.8 (49)	44.9 (29)	27.3 (48)	31.7 (176)
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	35.7 (135)	35.2 (133)	29.1 (110)	68.0 (378)
ปริญญาโท/เทียบเท่า	50.1 (1)	50.0 (1)	0	00.4 (2)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีภาวะหนี้สินจำนวนมากสูงสุดคือร้อยละ 29.1 รองลงมาคือข้าราชการครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 27.3 ส่วนปริญญาโทไม่มีหนี้สินจำนวนมากเลย และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีภาวะหนี้สินมากที่สุดคือ ร้อยละ 68.0 รองลงมาคือ ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 31.7 และต่ำสุดคือ ข้าราชการครูที่มีวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าร้อยละ 0.4 เท่านั้น

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับภาวะหนี้สิน

ระดับ (ซี)	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
1 - 2	33.3 (2)	66.7 (4)	0	1.1 (6)
3 - 4	49.1 (87)	31.6 (56)	19.3 (34)	31.8 (117)
5 - 6	25.7 (87)	41.7 (141)	33.6 (110)	60.8 (338)
7 - 8	25.7 (9)	34.3 (12)	40.0 (14)	6.3 (35)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูระดับ 7-8 มีภาวะหนี้สินจำนวนมากสูงสุดคือ ร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ ข้าราชการครูระดับ 5 - 6 คิดเป็นร้อยละ 33.6 ส่วนระดับ 1 - 2 ไม่มีหนี้สินจำนวนมากเลย แต่เพื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูในระดับ 5 - 6 มีภาวะหนี้สินมากที่สุดคือ มีจำนวนถึง 338 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 และข้าราชการครูระดับ 1 - 2 มีภาวะหนี้สินน้อยที่สุดคือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานที่ทำกับภาวะหนี้สิน

ลักษณะงานที่ทำ	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ครูผู้สอน	33.3 (159)	39.4 (188)	27.3 (130)	85.8 (177)
ผู้บริหาร	32.9 (26)	31.6 (25)	35.4 (28)	14.2 (79)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานที่ทำกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูสายผู้บริหารมีอัตราตกเป็นหนี้จำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 35.4 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูสายผู้สอนที่เป็นหนี้จำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 27.3 มีความแตกต่างกันร้อยละ 8.1 แต่ถ้าพิจารณาในแง่ปริมาณ แล้วพบว่าข้าราชการครูสายผู้สอนเป็นหนี้จำนวนมากกว่าข้าราชการครูสายผู้บริหารถึง 102 คน

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับภาวะหนี้สิน

เงินเดือน	เงินเดือน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
2,500 - 7,500	48.8 (74)	31.0 (48)	19.3 (29)	27.2 (150)
7,501 - 12,500	26.7 (84)	41.5 (134)	30.8 (97)	56.6 (315)
12,501 - 17,500	29.7 (22)	37.9 (28)	32.9 (24)	13.3 (74)
17,501 - 21,250	0	0	100.0 (3)	4.5 (3)
ไม่ตอบ	38.5 (5)	23.1 (3)	38.5 (5)	2.3 (13)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่มีเงินเดือนระหว่าง 17,501 - 21,250 บาท มีอัตราตกเป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดร้อยละ 100 รองลงมาคือ ข้าราชการครูที่ไม่ระบุเงินเดือนร้อยละ 38.5 แต่ถ้าพิจารณาในเงิน แล้วพบว่า ข้าราชการครูที่มีเงินเดือนระหว่าง 7,501 - 12,500 บาท จะมีภาวะหนี้สินจำนวนมากสูงสุดคือ 97 คน และถ้าพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่มีเงินเดือนระหว่าง 7,501 - 12,500 บาท จะมีภาวะหนี้สินมากที่สุดคือ 315 คน

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับภาวะหนี้สิน

รายได้ (บาท)	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ไม่มีรายได้	32.4 (132)	40.4 (165)	27.2 (111)	73.4 (408)
1 - 3,000	40.3 (29)	29.2 (21)	30.2 (22)	12.9 (72)
3,001 - 6,000	31.6 (6)	42.1 (8)	26.3 (5)	3.4 (19)
6,001 - 9,000	35.7 (5)	28.6 (4)	35.7 (5)	2.5 (14)
9,001 - 12,000	8.3 (1)	41.7 (5)	50.0 (6)	2.2 (12)
12,001 - 15,000	50.0 (3)	33.3 (2)	16.7 (1)	1.1 (6)
15,001 ขึ้นไป	0	33.3 (1)	66.7 (2)	0.5 (3)
ไม่ตอบ	40.9 (9)	31.8 (7)	27.3 (6)	4.0 (22)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	27.4 (158)	100.0 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,001 บาทขึ้นไป มีอัตราการเป็นหนี้จำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 66.7 แต่ถ้าพิจารณาในแง่ปริมาณแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่ไม่มีรายได้จะเป็นหนี้จำนวนมากที่สุดคือ 111 คน และถ้าพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่ไม่มีรายได้เลยจะมีภาวะหนี้สินมากที่สุดคือ 408 คน คิดเป็นร้อยละ 73.4

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับภาวะหนี้

สถานภาพการ สมรส	ภาวะหนี้			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
โสด	56.8 (15)	29.6 (13)	13.6 (6)	7.9 (44)
สมรส	31.6 (155)	38.3 (188)	30.1 (148)	88.4 (441)
หย่า	30.8 (4)	38.5 (5)	30.8 (4)	2.3 (13)
หม้าย	12.5 (1)	75.5 (6)	12.5 (1)	1.4 (8)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับภาวะหนี้ พบว่า
ข้าราชการที่หย่ามีอัตราการเป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดร้อยละ 30.8 แต่ถ้าพิจารณาในแง่ปริมาณ
แล้วพบว่า ข้าราชการครูที่สมรสมีภาวะหนี้จำนวนมากสูงสุดคือ 148 คน และถ้าพิจารณา
โดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่สมรสจะมีภาวะหนี้มากที่สุดคือ 491 คน

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรกับภาวะหนี้สิน

จำนวนบุตร (คน)	ภาวะหนี้สิน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ไม่มีบุตร	43.5 (10)	52.2 (12)	4.3 (1)	4.5 (23)
1 - 2	34.6 (108)	37.8 (118)	27.6 (86)	61.5 (312)
3 - 4	23.2 (36)	40.0 (62)	36.8 (57)	30.6 (155)
5 - 6	29.4 (5)	41.2 (7)	29.4 (5)	3.4 (17)
รวม	31.4 (159)	39.2 (199)	29.4 (149)	100.0 (507)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรกับภาวะหนี้สินแล้ว พบว่าข้าราชการครูที่มีบุตร 3 - 4 คน มีอัตราการเป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดคือ ร้อยละ 36.8 แต่ถ้าพิจารณาในแง่ปริมาณแล้ว พบว่าข้าราชการครูที่มีบุตร 1 - 2 คน มีภาวะหนี้สินจำนวนมากสูงสุดคือ 86 คน และถ้าพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่มีบุตร 1 - 2 คน เป็นหนี้มากที่สุดคือ 312 คน

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพคู่สมรสกับสถานะหนี้สิน

อาชีพคู่สมรส	สถานะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	42.7 (53)	41.9 (52)	15.3 (19)	25.7 (124)
การเกษตร	33.3 (17)	47.1 (24)	19.6 (10)	10.6 (51)
ธุรกิจส่วนตัว	32.0 (8)	28.0 (7)	40.0 (10)	5.2 (25)
ข้าราชการครู	27.7 (57)	35.0 (72)	37.4 (77)	42.7 (206)
อื่น ๆ	32.5 (25)	35.1 (27)	32.5 (25)	15.9 (77)
รวม	33.1 (160)	37.9 (182)	29.2 (141)	100.0 (483)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพคู่สมรสกับสถานะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่คู่สมรสประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีอัตราการเป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดคือร้อยละ 40.0 แต่ถ้าพิจารณาในแง่ปริมาณแล้ว พบว่าข้าราชการครูที่มีสมรสมีอาชีพรับราชการครูด้วยกับมีหนี้สินจำนวนมากสูงสุดคือ 77 คน และถ้าพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่คู่สมรสมีอาชีพรับราชการครูมีสถานะหนี้สินมากที่สุดคือ 206 คน

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของคู่สมรสต่อเดือนกับภาวะหนี้สิน

รายได้คู่สมรส ต่อเดือน	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ไม่มีรายได้	38.1 (48)	43.7 (55)	18.3 (23)	26.0 (126)
1 - 6,000	45.7 (48)	37.1 (39)	17.1 (18)	21.7 (105)
6,001 - 12,000	24.8 (52)	38.1 (80)	37.1 (78)	43.4 (210)
12,001 - 18,000	38.9 (14)	22.2 (8)	38.9 (14)	7.4 (36)
18,001 ขึ้นไป	42.9 (3)	14.2 (1)	42.9 (3)	1.4 (7)
รวม	34.1 (165)	37.8 (183)	28.1 (136)	100.0 (484)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของคู่สมรสต่อเดือนกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่คู่สมรสมีรายได้ตั้งแต่ 18,001 บาทขึ้นไป มีอัตราการเป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดร้อยละ 42.9 แต่ถ้าพิจารณาในแง่ปริมาณแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่คู่สมรสมีรายได้ตั้งแต่ 6,001 - 12,000 บาท มีหนี้สินจำนวนมากสูงสุดคือ 74 คน และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่คู่สมรสมีรายได้ตั้งแต่ 6,001 - 12,000 บาท จะมีภาวะหนี้สินมากที่สุดคือ 210 คน

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการกับภาวะหนี้สิน

อายุราชการ (ปี)	ภาวะหนี้สิน			รวม
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
1 - 5	82.5 (33)	15.0 (6)	2.5 (1)	7.2 (40)
6 - 10	44.6 (37)	36.1 (30)	19.3 (16)	14.9 (83)
11 - 15	28.9 (65)	44.0 (99)	27.1 (61)	40.5 (225)
16 - 20	21.8 (19)	33.3 (29)	44.8 (39)	15.6 (87)
21 - 25	28.8 (17)	35.6 (21)	35.6 (21)	10.6 (59)
26 - 30	25.9 (7)	30.0 (10)	37.0 (10)	4.9 (27)
31 - 35	29.4 (5)	41.2 (7)	29.4 (5)	3.1 (17)
36 - 40	11.8 (2)	64.1 (11)	23.5 (4)	3.1 (17)
ไม่ตอบ	0	0	100.0 (1)	0.2 (1)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่ไม่ระบุอายุราชการมีอัตราการเป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดคือ ร้อยละ 100.0 รองลงมาคือข้าราชการครูที่มีอายุราชการระหว่าง 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.8 แต่ถ้าพิจารณาในแง่ปริมาณแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่มีอายุราชการระหว่าง 11 - 15 ปี เป็นหนี้จำนวนมากสูงสุดคือ 61 คน และถ้าพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ข้าราชการครูที่มีอายุราชการระหว่าง 11 - 15 ปี จะมีหนี้สินมากที่สุดคือ 225 คน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านต่าง ๆ ของภาวะหนี้สิน

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ ผู้ศึกษาจะได้กล่าวถึงผลกระทบของการมีภาวะหนี้สินทั้งในด้านการอุทิศเวลา ประสิทธิภาพการทำงาน การได้รับความร่วมมือเชื่อถือไว้วางใจจากเพื่อนครู ผู้บังคับบัญชา นักเรียน ชุมชน ทางด้านครอบครัว ผลกระทบต่อตนเองดังจะได้กล่าวตามลำดับต่อไป

3.1 ผลกระทบด้านการอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการกับภาวะหนี้สิน

ภาวะหนี้สิน	การอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	0	32.5 (38)	33.8 (147)	33.3 (185)
ปานกลาง	50.0 (2)	42.7 (50)	37.0 (161)	38.3 (213)
มาก	50.0 (2)	24.8 (29)	29.2 (127)	28.4 (158)
รวม	.7 (4)	21.0 (117)	78.2 (435)	100.0 (556)

$$X^2 = 3.61 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = .004 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการกับภาวะหนี้สิน พบว่า ข้าราชการที่มีหนี้สินมากมีการอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการมากคิดเป็นร้อยละ 29.2 เมื่อเทียบกับข้าราชการที่มีหนี้สินน้อยจะอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการมากคิดเป็นร้อยละ 33.8

มีความแตกต่างกันร้อยละ 4.6 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการมีหนี้สินมีผลกระทบต่อการอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ แต่เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าได้ค่าเท่ากับ +.004 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันน้อยมากอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ

อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = 3.61$ เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ในตาราง ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การมีภาวะหนี้สินไม่มีผลกระทบต่อการอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการอย่างมีนัยสำคัญ

4.2 ผลกระทบทางด้านประสิทธิภาพในการทำงาน

ตารางที่ 31 แสดงประสิทธิภาพการทำงานก่อนและหลังการเป็นหนี้

ประสิทธิภาพการทำงาน	ก่อนการเป็นหนี้ (คน)	หลังการเป็นหนี้ (คน)	ผลต่าง (คน)
ต่ำ	4 (.7)	16 (2.9)	+12 (2.2)
กลาง	314 (56.5)	342 (61.5)	+28 (5.0)
สูง	238 (42.8)	198 (35.6)	-40 (7.2)
รวม	556 (100)	556 (100)	

จากตารางแสดงประสิทธิภาพการทำงานก่อนและหลังการเป็นหนี้พบว่า ข้าราชการการครูที่ก่อนการเป็นหนี้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงคิดเป็นร้อยละ 42.8 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูหลังการเป็นหนี้มีประสิทธิภาพการทำงานสูงคิดเป็นร้อยละ 35.6 มีความแตกต่างกันร้อยละ 7.2 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การเป็นหนี้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการครู

3.3 ผลกระทบทางด้านความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจ

ตารางที่ 32 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากเพื่อนครูกับภาวะหนี้สิน

ภาวะหนี้สิน	ความร่วมมือเชื่อถือไว้วางใจ			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	27.3 (3)	31.5 (76)	34.9 (106)	33.3 (185)
ปานกลาง	36.4 (4)	40.7 (98)	36.5 (111)	38.3 (213)
มาก	36.4 (4)	27.8 (67)	28.6 (87)	28.4 (158)
รวม	2.0 (11)	43.3 (241)	54.7 (304)	100.0 (556)

$$X^2 = 1.47 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = -0.04 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากเพื่อนครูกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่มีหนี้สินมากได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจมากที่สุดเป็นร้อยละ 28.6 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่มีหนี้สินน้อยจะได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจมากที่สุดเป็นร้อยละ 34.9 มีความแตกต่างกันร้อยละ 6.3 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการมีหนี้สินมีผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากเพื่อนครู แต่เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma แล้วพบว่าได้เท่ากับ -0.04 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงลบ แต่เป็นความสัมพันธ์กันในเกณฑ์ต่ำมาก

เนื่องจากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = 3.61$ เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ในตาราง ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การมีหนี้สินไม่มีผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากเพื่อนครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือเชื่อถือไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา กับภาวะหนี้สิน

ภาวะหนี้สิน	ความร่วมมือเชื่อถือไว้วางใจ			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	30.8 (4)	34.0 (86)	32.8 (95)	33.3 (185)
ปานกลาง	30.8 (4)	37.9 (96)	39.0 (113)	38.3 (213)
มาก	38.5 (5)	28.1 (71)	28.3 (82)	28.4 (158)
รวม	2.3 (13)	45.5 (253)	52.2 (290)	100.0 (556)

$X^2 = .79$ $df = 4$ $Gamma = +.003$ X^2 จากตาราง = 9.50

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชากับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่มีหนี้สินมากได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.0 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่มีหนี้สินน้อยจะได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32.8 มีความแตกต่างกันร้อยละ 4.5 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การมีหนี้สินมีผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา แต่เมื่อนิยามจากค่า Gamma แล้วพบว่าได้เท่ากับ +.003 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก แต่เป็นความสัมพันธ์กันในเกณฑ์ต่ำมาก

อนึ่งจากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = .79$ เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ในตาราง ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การมีหนังสือไม่ส่งผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือ เชื่อถือ และไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือ เชื่อถือ ไว้วางใจจากนักเรียนกับภาวะหนังสือ

ภาวะหนังสือ	ความร่วมมือ เชื่อถือ ไว้วางใจ			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	40.0 (2)	33.1 (57)	33.2 (126)	33.3 (185)
ปานกลาง	40.0 (2)	41.9 (72)	36.7 (139)	38.3 (213)
มาก	20.0 (1)	25.0 (43)	30.1 (114)	28.4 (158)
รวม	0.9 (5)	30.9 (172)	68.2 (379)	100.0 (556)

$X^2 = 2.10$ df = 4 Gamma = +.05 X^2 จากตาราง = 9.50

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือ เชื่อถือ และไว้วางใจจากนักเรียนกับภาวะหนังสือ พบว่าข้าราชการครูที่มีหนังสือมากได้รับความร่วมมือ เชื่อถือ และไว้วางใจมากที่สุดเป็นร้อยละ 30.1 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่มีหนังสือน้อยจะได้รับความร่วมมือ เชื่อถือ และไว้วางใจมากที่สุดเป็นร้อยละ 33.2 มีความแตกต่างกันร้อยละ 3.2 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การมีหนังสือไม่ส่งผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือ เชื่อถือ และไว้วางใจจากนักเรียน แต่เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma แล้วพบว่าได้เท่ากับ +.05 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก แต่เป็นความสัมพันธ์กันในเกณฑ์ต่ำมาก

เนื่องจากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = 2.10$ เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ในตาราง ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การมีหนังสือไม่มีผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือเชื่อถือไว้วางใจจากชุมชนกับภาวะหนังสือ

ภาวะหนังสือ	ความร่วมมือเชื่อถือไว้วางใจ			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	42.9 (3)	33.3 (92)	33.0 (90)	33.3 (185)
ปานกลาง	42.9 (3)	36.6 (101)	39.9 (109)	38.3 (213)
มาก	14.3 (1)	30.1 (83)	27.1 (74)	28.4 (158)
รวม	1.3 (7)	30.9 (276)	49.1 (273)	100.0 (556)

$$X^2 = 1.56 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = -.01 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากชุมชนกับภาวะหนังสือ พบว่าข้าราชการครูที่มีหนังสือมากได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจมากที่สุดเป็นร้อยละ 27.1 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่มีหนังสือน้อยจะได้รับความร่วมมือเชื่อถือ

และไว้วางใจมากคิดเป็นร้อยละ 33.0 มีความแตกต่างกันร้อยละ 5.9 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการมีหนี้สินมีผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากชุมชน แต่เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma แล้วพบว่าได้เท่ากับ -0.01 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงลบ แต่เป็นความสัมพันธ์กันในเกณฑ์ต่ำมาก

อนึ่งจากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = 1.56$ เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ในตาราง ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการเป็นหนี้สินไม่มีผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือเชื่อถือและไว้วางใจจากชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ผลกระทบทางด้านครอบครัว

ตารางที่ 36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีปากเสียงกับคู่สมรสและลูกกับภาวะหนี้สิน

ภาวะหนี้สิน	การมีปากเสียงกับคู่สมรสและลูก			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	32.8 (113)	37.3 (63)	21.4 (9)	33.3 (185)
ปานกลาง	40.6 (140)	32.0 (54)	45.2 (19)	38.3 (213)
มาก	26.7 (92)	30.8 (52)	33.3 (14)	28.4 (158)
รวม	62.1 (345)	30.4 (169)	7.6 (42)	100.0 (556)

$X^2 = 6.44$ df = 4 Gamma = +.05 X^2 จากตาราง = 9.50

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีปากเสียวกับคู่สมรสและลูกกับภาวะหนพบที่ข้าราชการครูที่มีหนี้สินมากจะมีปากเสียวกับคู่สมรสและลูกมากคิดเป็นร้อยละ 33.3 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่มีหนี้สินน้อยจะมีปากเสียวกับคู่สมรสและลูกมากคิดเป็นร้อยละ 21.4 มีความแตกต่างกันร้อยละ 11.9 นั้นแสดงว่าการมีหนี้สินมีผลกระทบต่อการมีปากเสียวกับคู่สมรสและมาก แต่เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma แล้วพบว่าได้เท่ากับ +.05 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก แต่เป็นความสัมพันธ์กันในเกณฑ์ต่ำมาก

อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่าเท่ากับ 1.56 เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ในตาราง ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการเป็นหนี้สินไม่มีผลกระทบต่อการมีปากเสียวกับคู่สมรสและลูกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการทำกิจกรรมส่งเสริมความสงบสุขและความมั่นคงของครอบครัวกับภาวะหนี้

ภาวะหนี้สิน	กิจกรรมส่งเสริมความสงบสุขและมั่นคง			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	25.0 (7)	34.3 (93)	33.1 (85)	33.3 (185)
ปานกลาง	57.1 (16)	36.5 (99)	38.1 (98)	38.3 (213)
มาก	17.9 (5)	29.2 (79)	28.8 (74)	28.4 (158)
รวม	5.0 (28)	48.7 (27)	46.2 (257)	100.0 (556)

$X^2 = 4.64$ df = 4   Gamma = +.01 X^2 จากตาราง = 9.50

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการทำกิจกรรมส่งเสริมความสงบสุขและความมั่นคงของครอบครัวและภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่มีหนี้สินมากจะมีการทำกิจกรรมส่งเสริมความสงบสุขและความมั่นคงของครอบครัวมากคิดเป็นร้อยละ 28.4 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่มีหนี้สินน้อยจะมีการทำกิจกรรมส่งเสริมความสงบสุขและความมั่นคงของครอบครัวมากคิดเป็นร้อยละ 33.1 มีความแตกต่างกันร้อยละ 4.3 ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า การมีหนี้สินมีผลกระทบต่อมีการทำกิจกรรมส่งเสริมความสงบสุขและความมั่นคงของครอบครัว แต่เมื่อพิจารณาค่า Gamma พบได้ว่าเท่ากับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก แต่เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

อนึ่ง จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่าค่า X^2 เท่ากับ 4.64 เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 พบว่าได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ในตาราง แสดงว่า การเป็นหนี้สินไม่มีผลกระทบต่อการทำกิจกรรมส่งเสริมความสงบสุขและความมั่นคงของครอบครัว

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญหรือสนใจครอบครัวกับภาวะหนี้สินของครอบครัวกับภาวะหนี้

ภาวะหนี้สิน	การให้ความสำคัญหรือสนใจครอบครัว			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	0	32.5 (41)	34.1 (144)	33.3 (185)
ปานกลาง	62.5 (5)	41.3 (52)	37.0 (156)	38.3 (213)
มาก	37.3 (3)	26.2 (33)	28.9 (122)	28.4 (158)
รวม	1.4 (8)	22.7 (126)	75.9 (422)	100.0 (556)

$X^2 = 4.97$ df = 4   Gamma = -.03 X^2 จากตาราง = 9.50

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญหรือสนใจครอบครัวกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่มีหนี้สินมากจะให้ความสำคัญหรือสนใจครอบครัวมากคิดเป็นร้อยละ 28.9 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่มีหนี้สินน้อยจะให้ความสำคัญหรือสนใจครอบครัวมากคิดเป็นร้อยละ 34.1 มีความแตกต่างกันร้อยละ 5.2 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การมีหนี้สินมีผลกระทบต่อการให้ความสำคัญหรือสนใจครอบครัว แต่ถ้าพิจารณาค่า Gamma พบได้ว่าเท่ากับ $-.03$ แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ แต่เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

อนึ่ง จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่าค่า X^2 เท่ากับ 4.97 เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่าค่า X^2 ในตาราง แสดงว่า การมีหนี้สินไม่มีผลกระทบต่อการให้ความสำคัญหรือสนใจครอบครัวของข้าราชการครู

3.5 ผลกระทบต่อตนเอง

ตารางที่ 39 แสดงการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นก่อนและหลังการเป็นหนี้

ความเชื่อมั่น	ก่อนการเป็นหนี้ จำนวน/ร้อยละ	หลังการเป็นหนี้ จำนวน/ร้อยละ
น้อย	10 (1.8)	111 (20)
ปานกลาง	211 (37.9)	235 (42.3)
มาก	335 (60.3)	210 (37.7)
รวม	556 (100)	556 (100)

จากตารางเปรียบเทียบความเชื่อมั่นก่อนและหลังการเป็นหนี้พบว่า ข้าราชการครูที่ก่อนการเป็นหนี้มีความเชื่อมั่นมากคิดเป็นร้อยละ 60.3 เทียบกับข้าราชการครูที่หลังการเป็นหนี้มีความเชื่อมั่นมากคิดเป็นร้อยละ 37.7 มีความแตกต่างกันร้อยละ 22.6 นั้นอาจกล่าวได้ว่าการเป็นหนี้มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในตนเองของข้าราชการ

ตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจ ทำสิ่งใด ๆ กับภาวะหนี้สิน

ภาวะหนี้สิน	การตัดสินใจทำสิ่งใด ๆ			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	38.7 (43)	35.3 (83)	28.1 (59)	33.3 (185)
ปานกลาง	37.8 (42)	36.6 (86)	40.5 (85)	38.3 (213)
มาก	23.4 (26)	28.1 (66)	31.4 (66)	28.4 (158)
รวม	20.0 (111)	42.3 (235)	37.8 (210)	100.0 (556)

$$X^2 = 5.08 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.12 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจทำสิ่งใด ๆ กับหนี้สินพบว่า ข้าราชการที่มีหนี้สินมาก มีผลต่อการตัดสินใจทำสิ่งใด ๆ มากคิดเป็นร้อยละ 31.4 เทียบกับข้าราชการครูที่มีหนี้สินน้อย จะมีผลต่อการตัดสินใจทำสิ่งใด ๆ มากคิดเป็นร้อยละ 28.1 มีความแตกต่างกันร้อยละ 3.3 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการมีหนี้สินมีผลต่อการตัดสินใจทำสิ่งใด ๆ แต่เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าได้เท่ากับ +.12 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับต่ำ

อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบ Chi-square พบว่าค่า $X^2 = 5.08$ เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่า X^2 ในตาราง ดังนั้นจึงสรุปว่า การมีหนี้สินไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจคำสั่งใด ๆ ของข้าราชการครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการให้ความช่วยเหลือแบ่งเบาหรือปลดปล่อยภาระหนี้สิน

ข้อมูลในส่วนนี้ผู้ศึกษาให้นำเสนอเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 41 แสดงความต้องการให้ความช่วยเหลือ หรือแบ่งเบาหรือปลดปล่อยภาระหนี้สิน
ของข้าราชการครู

ความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
-เพิ่มเงินเดือนให้สูงขึ้น	495	89.1
-จัดให้มีเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำผ่อนส่งระยะยาว	394	70.9
-จัดสวัสดิการสินค้าราคาถูกผ่อนส่งระยะยาว	277	49.9
-ส่งเสริมความก้าวหน้า โดยเลื่อนขั้นเงินเดือนตามปกติสำหรับผู้ลาศึกษาต่อ	211	37.9
-จัดสวัสดิการที่อยู่อาศัย แบบเช่าซื้อ	200	36.0
-สร้างบ้านพักครูให้เพียงพอ	58	10.4
-จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้จำยเงิน	53	9.5
-อื่น ๆ	30	5.4
-ไม่ต้องการ	17	3.1

จากตารางแสดงความต้องการให้ความช่วยเหลือหรือแบ่งเบาหรือปลดเปลื้องภาระหนี้สิน
ของข้าราชการ พบว่าข้าราชการต้องการให้เพิ่มเงินเดือนให้สูงขึ้นมีจำนวนมากที่สุด 495 คน
คิดเป็นร้อยละ 89.1 รองลงมาคือ ต้องการจัดให้มีเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำผ่อนส่งระยะยาว 394 คน
คิดเป็นร้อยละ 70.9 และไม่ต้องการให้ความช่วยเหลือน้อยที่สุดคือ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1
เท่านั้น